

Betænkning

over forslag til folketingsbeslutning om forsvarsordningens videreførelse.

(Afgivet af forsvarsudvalget den 23. marts 1977).

Udvalget har behandlet forslaget i en række møder og har herunder haft samråd med forsvarsministeren, der tillige har besvaret de af udvalget stillede spørgsmål.

Et *flertal* (socialdemokratiets, venstres det konservative folkepartis, centrum-demokraternes og kristeligt folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller forslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller forslaget til *vedtagelse* med det af mindretallet stillede ændringsforslag, hvorom der henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et *andet mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) ønsker at udtale følgende:

Danmarks beliggenhed ved gennemsejlingen til og fra Østersøen har fra tidlig tid været en udsat position i militærstrategisk henseende. Både Østersø-staterne og de maritime magter i det hele taget har været interesseret i denne geografiske position. Det har i århundredernes løb bragt Danmark i konflikt med Hansaen, Sverige, Nederlandene, England og Preussen — af forskellige grunde dog aldrig med Rusland.

Derfor har Danmarks beliggenhed — isoleret betragtet — været et godt argument for opretholdelse af et militært rustningsniveau. Af historiske grunde er dette imid-

lertid blevet bestandigt vanskeligere. Alle-rede rydningen af landets skove gjorde det i forrige århundrede næsten umuligt at genoprette det meget betydelige styrkeniveau, som flåden holdtes på indtil 1807. Overgangen til skibe, bygget af jern — som Danmark slet ikke råder over, efter at man opgav udvindingen af myremalm — gjorde det helt umuligt.

Den fortsatte militærteknologiske udvikling har umuliggjort opgaven også på en række andre af krigsvæsenets områder. — På den anden side er også de politiske forudsætninger ændret radikalt i historiens løb. Faren for intervention fra Nederlandene eller angreb fra Sverige eller England må anses for ikke-eksisterende og faren for angreb fra Tyskland for meget stærkt reduceret. Alt taget i betragtning kan Danmark kun formodes at blive udsat for militære operationer i tilfælde af en konflikt, hvori både NATO og Warszawapagten — og dermed USA og Sovjetunionen — er delagtige.

Hvis denne den eneste form for tænkelig *casus belli* skulle foreligge, må et militært forsvar af Danmark imidlertid anses for en fysisk umulighed. Det hænger sammen med den omtalte militærteknologiske udvikling, sammenholdt med Danmarks særlige geografiske karakter — et morænelandskab (bortset fra Bornholm), hvis højeste punkt end ikke er 200 meter højt.

Frugterne af den militærteknologiske udvikling er fremfor alt koncentreret hos de